

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Realizováno za finanční podpory ESF a státního rozpočtu ČR
v rámci v projektu *Zkvalitnění a rozšíření možností studia
na TUL pro studenty se SVP* reg. č. CZ.1.07/2.2.00/29.0011

RELAX NG

RELAX NG

- **REgular LAnguage for XML Next Generation**
- vytvořila **OASIS** (Organization for the Advancement of Structured Information Standards)
 - původně sdružení výrobců SGML nástrojů
 - později přeorientováno na XML
 - vyvinulo desítky standardů (DocBook, OpenDocument, SAML,...)
- RELAX NG vznikl 2002

Základní principy

- postaveno na vzorech, nikoli datových typech
 - schéma je vzorem dokumentu
 - obsahuje vzory prvků, atributů a textových uzlů
- dvě alternativní syntaxe
 - **XML** – jmenný prostor
<http://relaxng.org/ns/structure/1.0>
 - **textová, kompaktní**
 - ekvivalentní a vzájemně převoditelné

Základní vzory (1)

- **text** – neobsahuje vnořené prvky, i prázdný
 - `<text/>`
 - `text`
- **prvek** – obsahuje vzory pro svůj obsah
 - `<element name="jméno">`
obsah
`</element>`
 - `element jméno { obsah }`

Příklad: osoba

```
<osoba>  
  <krestni>Josef</krestni>  
  <prijmeni>Novák</prijmeni>  
</osoba>
```

```
<element name="osoba">  
  <element name="krestni">  
    <text/>  
  </element>  
  <element name="prijmeni">  
    <text/>  
  </element>  
</element>
```

```
element osoba {  
  element krestni { text },  
  element prijmeni { text }  
}
```

Základní vzory (2)

- atributy – uvnitř prvku, nezáleží na pořadí
 - `<attribute name="jméno"><text/></attribute>`
lze zkrátit na `<attribute name="jméno"/>`
 - `attribute jméno { text }`

```
<element name="osoba">  
  <attribute name="id"/>  
  <element name="krestni">  
    <text/>  
  </element>
```

...

```
</element>
```

```
element osoba {  
  attribute id { text },  
  element krestni { text },  
  element prijmeni { text }  
}
```

Prázdný prvek

- prvek bez obsahu
 - `<element name="jméno"><empty/></element>`
 - `element jméno { empty }`
- pokud obsahuje atributy, lze vzor empty vynechat

Opakování (1)

- nepovinný výskyt
 - **<optional>** – prvky zabalené jsou nepovinné
 - **?** – připojuje se za konstrukci
- libovolný počet výskytů
 - **<zeroOrMore>**
 - *****
- alespoň jeden výskyt
 - **<oneOrMore>**
 - **+**

Příklad: nepovinné id, více jmen

```
<element name="osoba">  
  <optional>  
    <attribute name="id"/>  
  </optional>  
  <oneOrMore>  
    <element name="krestni">  
      <text/>  
    </element>  
  </oneOrMore>  
  <element name="prijmeni">  
    <text/>  
  </element>  
</element>
```

```
element osoba {  
  attribute id { text }?,  
  element krestni { text }+,  
  element prijmeni { text }  
}
```

Opakování (2)

- nelze určit konkrétní rozsah pro počet opakování (něco jako minOccurs, maxOccurs)
- musí se vyjádřit explicitně – např. 2 až 4 jména:
 - element jmeno { text },
 - element jmeno { text },
 - element jmeno { text }?,
 - element jmeno { text }?
- naštěstí je tato potřeba vzácná

Kombinování vzorů

Alternativy

- v dokumentu má být právě jeden z prvků

- `<choice>`

- |

```
<element name="stav">
```

```
  <choice>
```

```
    <element name="zenaty">
```

```
      <text/>
```

```
    </element>
```

```
    <element name="svobodny"/><empty/> </element>
```

```
  </choice>
```

```
</element>
```

```
element stav {
```

```
  element zenaty { text }
```

```
  | element svobodny { empty }
```

```
}
```

Zachování pořadí

- implicitně zachovává
 - lze vyjádřit pomocí **<group>**
 - kompaktní schéma: čárky, případně závorky
- explicitní vyjádření může být potřebné, jedná-li se např. o pevnou podskupinu mezi alternativami

Příklad

```
<element name="sluzba">
  <choice>
    <element name="jmeno"/>
      <text/>
    </element>
    <group>
      <element name="adresa">
        <text/>
      </element>
      <element name="port">
        <text/>
      </element>
    </group>
  </choice>
</element>
```

- služba je určena jménem nebo adresou a portem

```
element sluzba {
  element jmeno { text }
  | ( element adresa { text },
      element port { text } )
}
```

Libovolné pořadí

- pokud připouštíme vzory v libovolném pořadí
 - obalit prvkem **<interleave>**
 - oddělovat znakem **&**

<element name="kniha">

<element name="nazev"/><text/></element>

<element name="autor"/><text/></element>

<interleave>

<element name="isbn"><text/></element>

<element name="cena"><text/></element>

</interleave>

</element>

element kniha {

element nazev { text },

element autor { text },

(element isbn { text }

& element cena { text })

}

Prolínání je silnější

- lze definovat několik prvků (či jejich skupin s definovaným pořadím), které se pak mohou navzájem prolínat
- např. definici $a \{ (x,y) \& (p,q) \}$ vyhoví
 - $\langle a \rangle \langle x \rangle \langle y \rangle \langle p \rangle \langle q \rangle \langle /a \rangle$
 - $\langle a \rangle \langle x \rangle \langle p \rangle \langle q \rangle \langle y \rangle \langle /a \rangle$
 - $\langle a \rangle \langle p \rangle \langle x \rangle \langle q \rangle \langle y \rangle \langle /a \rangle \dots$

($\langle x \rangle$ musí být před $\langle y \rangle$ a $\langle p \rangle$ musí být před $\langle q \rangle$, ale vzájemná pozice těchto dvojic je libovolná)

Příklad – komentáře

```
<element name="kniha">
  <interleave>
    <group>
      <element name="nazev"/><text/></element>
      <element name="autor"/><text/></element>
      <element name="isbn"><text/></element>
    </group>
    <zeroOrMore>
      <element name="koment"><text/></element>
    </zeroOrMore>
  </interleave>
</element>
```

```
element kniha {
  (
    ( element nazev { text },
      element autor { text },
      element isbn { text }
    )
    &
    element koment { text }*
  )
}
```

Smíšený obsah

- lze pomocí `<interleave>` kde jednou z variant je `<text/>` (nemusí se mu dávat opakování, vyhovuje libovolnému počtu uzlů)
- celkem časté – prvek `<mixed>` (resp. `mixed { ... }`) nemusí mít vnořený `<text/>`
 - problém: obsahuje-li více prvků, automaticky kolem nich vytváří `<group>`
 - řešení: zabalit je do `<interleave>` (nebo nepoužívat `<mixed>`)

Příklad: <p> s vnořeným textem, a

```
<element name="p">
```

```
<mixed>
```

```
<interleave>
```

```
<zeroOrMore>
```

```
<element name="em"/>
```

```
<text/>
```

```
</element>
```

```
</zeroOrMore>
```

```
<zeroOrMore>
```

```
<element name="strong"/>
```

```
<text/>
```

```
</element>
```

```
</zeroOrMore>
```

```
</interleave>
```

```
</mixed>
```

```
</element>
```

```
element p {
```

```
  mixed {
```

```
    element em { text }*
```

```
    & element strong { text }*
```

```
  }
```

```
}
```

```
element p {
```

```
  element em { text }*
```

```
  & element strong { text }*
```

```
  & text
```

```
}
```


Datové typy

Datové typy (1)

- sám má jen dva typy:
 - **string**
 - **token**
- oba reprezentují textový řetězec
- token před validací normalizuje prázdné místo (mezery, tabulátory, konce řádků)

Datové typy (2)

- zpravidla se vkládají externí knihovny datových typů, nejčastěji z XML Schema
- **XML syntaxe**
 - prvek **<data>**, typ určují atributy:
 - **type** – datový typ
 - **datatypeLibrary** – knihovna, z níž pochází; XML Schema <http://www.w3.org/2001/XMLSchema-datatypes>; dědí se

Příklad: kniha

```
<element name="kniha"  
  datatypeLibrary="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-datatypes">  
  <element name="nazev"/>  
    <data type="string"/>  
  </element>  
  ...  
  <element name="cena">  
    <data type="decimal"/>  
  </element>  
</element>
```

Datové typy (3)

- kompaktní syntaxe
 - pomocí **datatypes** se definuje prefix knihovny typů
 - ten se pak používá v definicích
 - pro XML schema předdefinován prefix **xsd**

datatypes xs = "http://www.w3.org/2001/XMLSchema-datatypes"

```
element kniha {  
  element nazev { xs:string },  
  ...  
  element cena { xs:decimal }  
}
```


Omezení datových typů

- pomocí parametrů
- **XML syntaxe:**
 - prvek `<param name="jméno">hodnota</param>`
 - atribut `name` udává jméno parametru (typ omezení)
 - obsah prvku určuje hodnotu daného omezení
- **kompaktní syntaxe:**
 - ve složených závorkách za typem
 - ve tvaru `jméno="hodnota"`

Příklad: XML syntaxe

```
<element name="kontakt"  
  xmlns="http://relaxng.org/ns/structure/1.0"  
  datatypeLibrary="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-datatypes">  
  <element name="jmeno">  
    <data type="string">  
      <param name="maxLength">50</param>  
    </data>  
  </element>  
  <element name="telefon">  
    <data type="token">  
      <param name="pattern">\d{3}\s*\d{3}\s*\d{3}</param>  
    </data>  
  </element>  
</element>
```

Příklad: kompaktní syntaxe

```
element kontakt {  
  element jmeno {  
    xsd:string { maxLength = "50" }  
  },  
  element telefon {  
    xsd:token { pattern = "\d{3}\s*\d{3}\s*\d{3}" }  
  }  
}
```

- parametry pro omezení vycházejí z XML Schema, kromě enumeration a whiteSpace

Výčtový typ

- standardní výběr, dostupné hodnoty:

- `<value>hodnota</value>`
- `"hodnota"`

```
<element name="cena">  
  <attribute name="mena">  
    <choice>  
      <value>CZK</value>  
      <value>USD</value>  
      <value>EUR</value>  
    </choice>  
  </attribute>  
  <data type="decimal"/>  
</element>
```

```
element cena {  
  attribute mena {  
    "CZK"  
    | "USD"  
    | "EUR" },  
  xsd:decimal  
}
```

Zakázané hodnoty

- některé hodnoty lze vyloučit:

- `<except>hodnota</except>`
- `– (hodnota)`

```
<element name="promenna">  
  <data type="string">  
    <except>  
      <choice>  
        <value>begin</value>  
        <value>end</value>  
      </choice>  
    </except>  
  </data>  
</element>
```

```
element promenna {  
  xsd:string –  
    (( "begin" | "end" ))  
}
```

Seznamy

- hodnoty oddělované prázdným místem
 - `<list>vzor pro obsah</list>`
 - `list { vzor pro obsah }`
- raději méně – odporuje duchu XML

```
<element name="posloupnost">
  <list>
    <oneOrMore>
      <data type="decimal"/>
    </oneOrMore>
  </list>
</element>
```

```
element posloupnost {
  list { xsd:decimal+ }
}
```

Doporučená četba

- Eric van der Vlist: *Relax NG*
O'Reilly, 2003

dostupná volně na
<http://books.xmlschemata.org/relaxng/>

